

Redactioneel

Deze aflevering van *Versus* is vrij uitzonderlijk omdat ze geheel gewijd is aan wat traditioneel onder 'feministische filmtheorie' valt, maar hier expliciet niet zo benoemd wordt. Is dit toevallig of getuigt dit van een verschuiving binnen deze theorie?

Hoe dan ook, het probleem van de omgang met 'mythe' vormt hier de rode draad: terreinverkenning, terreinverruiming van de feministische filmtheorie? Deze theorie is in dit blad steeds aanwezig geweest, niet in het minst dankzij de bijdragen van Heidi de Mare. Samen met Bernadette Klasen verzorgde zij dan ook het redactionele werk voor deze *Versus*.

In bijna iedere aflevering van de vorige jaargangen kon men hierover bijdragen vinden – zowel van Nederlandse als van uit het Engels vertaalde auteurs. De Angelsaksische feministische filmtheorie is voor ons – buiten het feit dat ze 'feministisch' is (dat wil zeggen uitdrukkelijk een 'politiek' standpunt inneemt ten aanzien van het socio-culturele verschijnsel 'film') – om meerdere redenen van groot belang. Op dit Angelsaksische terrein was voortdurend aandacht voor de Franse semiologie. De Franse filmtheorie werd in de Engelse *Screen* en vervolgens in het Amerikaanse *Camera Obscura* beschouwd als referentiekader. Dit ging vaak gepaard met bewerkelijke 'vertalingen': niet enkel omzettingen van teksten van de ene taal in de andere, maar er kwamen ook nog eens confrontaties met andere denksystemen bij. Janet Bergstrom – een van de oprichtsters van *Camera Obscura* – schreef onlangs hierover: 'Presenting French semiotic articles to American readers is extremely difficult for the simple reason that the articles were written with a different audience in mind, one working within the same field of inquiry and who had experienced the history of theory in a similar way (...). The desire to present French (and British) theoretical material to an American audience went hand in hand with the general feeling at the time of a shared, international project.'¹

1. Janet Bergstrom, 'American feminism and French film theory', in: *Christian*

Versus heeft die Angelsaksische cultuur vaak, direct of indirect, benut om voor de Nederlandse lezers een overbrugging naar het – vaak ook voor hen vreemde – Franse kader mogelijk te maken. Tegelijkertijd betekende dit het informeren (of het reflecteren) over hetgeen zich op het Angelsaksische gebied afspeelde. Die kruisbestuiving is, naar onze mening, niet onvruchtbaar gebleken.

Het feit dat de feministische filmtheorie nu andere sporen gaat volgen, betekent allerm minst dat zij haar bestaansrecht verliest. Het laatste nummer van *Camera Obscura*, nr. 20/21, winter 1989/1990, bewijst het tegendeel: de theorie wordt op boeiende wijze ondervraagd en geproblematiseerd. Er zijn weinig theoretische bewegingen die dat zo openlijk en met zoveel goede moed proberen te doen.

Vanwege het grote aantal artikelen vervalt ditmaal de rubriek *Palimpsest* die in het volgende nummer weer opgenomen zal worden.

Metz et la théorie du cinéma. Colloque de Cerisy, Parijs (Meridiens/Klincksiek) 1990, p. 187.